

מסורת הש"ס

(א) געלט 1:1. (ב) געלט 1:25. (ג) מענטש דף 1. (ד) געלט 1:25. (ה) געלט 1:25. (ו) געלט 1:25. (ז) געלט 1:25. (ח) געלט 1:25. (ט) געלט 1:25. (י) געלט 1:25. (יא) געלט 1:25. (יב) געלט 1:25. (יג) געלט 1:25. (יד) געלט 1:25. (טו) געלט 1:25. (טז) געלט 1:25. (יז) געלט 1:25. (יח) געלט 1:25. (יט) געלט 1:25. (כ) געלט 1:25. (כא) געלט 1:25. (כב) געלט 1:25. (כג) געלט 1:25. (כד) געלט 1:25. (כה) געלט 1:25. (כו) געלט 1:25. (כז) געלט 1:25. (כח) געלט 1:25. (כט) געלט 1:25. (ל) געלט 1:25.

ולרצ יהודה לא קשיא. דקסבר טמא לנפש סתמא כמיזי ואפילו שביעי שלו כמשמע כלאוקומנא כדריך פירקין (דף 93:) דכבר לה כמאן דלמר טמא מת מזהו היו שאל שביעי שלהן בערב הפסח: כסופים ופברדים. כמראה: יכול יהא חיב. כרת אס לא הגיע לעורה

כשעת שמיטה: והלא היה. דמח למודיעין דרך רחוקה הוא: מפני גמלים וקדושתו. והוא היה מביא בניו ובני בנותיו ועליהן: חיב. שאין זה אונס שיש לו להשטע וללך יחידי ולשטע: שיפא אלפי פרסי סוס

עלמא. היקף הילוך החמה כמון ההלך ממזרח למערב: וסומכא דרקיעא. עוביו של רקיע: חדא גמרא. שיפא אלפי פרסי דעלמא גמיר הוה מרביה והא דלפלא פרסי סומכא דרקיע הוה סבר לה מדעמי מההיא דשית אלפי פרסי דגמרא:

טוביו של רקיע אחד מששה כיוס. מההיא דשית אלפי פרסי דגמרא: מהלך שלשים מילין מהגנה ועד שקיעתה שיהי אס מהלך שששים מילין מהגנה ועד שקיעתה ושכור מהלך שלשים מילין ללמס היא מהלכת אס כל העולם

שהוא ששת אלפים פרסי וכדי מהלך מששה מילין היא אחד מששה בשלשים מילין אלמא סומכא דרקיעא אלפא פרסי שבכל מהלך חמשה מיל ללמס החמה מהלכת אלף פרסאות. וי"מ שיפא אלפי פרסי היינו לאורך או לרוחב ולא נהירא לן כלל שהיה אין החמה מהלכת לאורכי של עולם אלף

מקפסות: פ"ס ר" אומר כו' אחד מי' כיוס. ר"י קא חשיב לטליה יומא מעלות השחר ועד ללמס הכוכבים מיהו כהא מותבינן לרנא דקמתי כהא מעלות השחר ועד הן החמה ארבעה מילין דהיינו עובי הרקיע וכן משקיעתה ועד ללמס הכוכבים ארבעה מילין פשו להו ל"ג מילין מהלך החמה ועד שקיעה ומיוכתא דרנא דעולא דלמרי שלשים מילין: נישא סיהוי פיוכסיה דר"י. כלומר נישא

דחא דלמרי לעיל דרנבה דר דר מה מעלות השחר ועד הן החמה חמשה מילין כולה רכה דר דר מה אגרו לה ומשמיה דר"י יוחנן ומהיה הן נמי תיובתיה: כי אמרנא אלא

כיומא אמרי. אמי כללמי של כל היום מעלות היום עד ללמס הכוכבים עשרה פרסאות ולא פשימיה כמה קודם הן החמה ואמר שקיעתה ורנן עולא ורנא שפירשו הדבר טעו כקדמא וכתובא שרוב בני אדם מהלכין חמשה מילין קודם הן החמה ע"י שמשימין קודם עלות השחר וכן אמר שקיעתה כד יד שמחשין ליכנס

אחר ללמס הכוכבים: פיוכסיה דרבי חנינא. דלמר מקדום ועד זוער חמשה מילין והתם כהדיא מפרש קרא מעלות השחר עד הן החמה דכתיב (נרשאיט יט) וכמו השחר עלה וגו' וכתיב (סל) השמש יאל על הארץ: וכוס הוי אחד מששים בעולם. אלמא עולם טפי משיפא אלפי פרסי: כיוסוי קדירה. דכר מועט: של זני אדם: פסח כוכב עומד. עומד. וכמה כוכבים יש דנקיע לאין מספר ויבין דכוכב אחד מחזיק את כל הישוע ויראין אלו ששיבזבז יומר מאלף פרסה היה כמה כוכבים שברקיע ישוב אחד לכל כוכב כיומים ונזירות ומדברות ואילו אין דנקיע אלף ששה כוכבים היה כאן ששת אלפים פרסי לעלמא וכ"ש שיש כוכבים יותר מו' אלפים כוכב לכל פרסה: סולך למורה. לסוף העולם לקן שנים הרבה יראה אל אותו מקום שהיה רואהו כשהיה עומד נמערב ואילו לא היה מחזיק כל הישוע כשהיה עומד נמערב ורואהו על ראשו כשהוא נלמח לא היה רואהו על ראשו אלא מן הדז כאלכסון כפי מה שעבר ומתקן מתחמיו: עגלה. אותן כוכבים העשויים עגלה והוא מול שור: בין עגלה לעקרה. בין עגלה לכל אור שניעוטה שדי כוכבים יש כיועיה וכל אחד כד ישוב אלף ישוב בין שנים עומד שהיה כל אדם רואהו עגלה ונדרומו עקרב: וכלל הישוע. אינה מהלכת החמה אלא שעה אחת כיוס חצי שש וחצי שבע כמה עומדת בראש כל אדם תיובתא ת"ש דאמר ר"י יוחנן בן זבאי מה תשובה השיבתו בת קול לאותו רשע בשעה שאמר יאעלה על מבתי עב ארמה לעליון יצתה בת קול ואמרה לו רשע לו רשע בן רשע

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

צד.

לרב יהודה לא קשיא טמא שרץ רחמנא דחיה. ואל"מ הואיל וסבר רב יהודה אין שומטין עליו דלא דמי לטמא אמאי לא יליף דרך רחוקה מטמא דהיכא דלא יוכל ליכנס בשעת שמיטה לא יחטו עליו כי היכי דאין שומטין על טמא שרץ דהא ר"ע מדמי לכו לעיל (ו) אהדין וי"ל דסבר

לרב יהודה לא קשיא טמא שרץ רחמנא דחיה דכתיב יאיש איש כי יהיה טמא לנפש (ב) מי לא עסקין יאשאל שביעי שלו להיות בערב הפסח ואפילו הכי אמר רחמנא לידחי תנו רבנן היה עומד חוץ למודיעים ויכול ליכנס בסוסים ובפדרים יכול יהא חיוב ת"ל

ובדרך לא היה והלא היה בדרך היה עומד לפניו מן המודיעים ואין יכול ליכנס מפני גמלים וקדושת המעכבות אותו יכול לא יהא חיוב ת"ל ובדרך לא היה והרי לא היה בדרך: אמר רבא שיפא אלפי פרסי הוי עלמא

וסומכא דרקיעא אלפא פרסי חדא גמרא וברא סברא סבר לה כי הא דאמר רבה בר רב הנה א"ר יוחנן כמה מהלך אדם בינוני ביום פ' פרסאות מעלות השחר ועד הגין החמה ה' מילין משקיעת החמה עד צאת הכוכבים חמשה מילין נמצא עוביו של רקיע אחד מששה ביום מותיבי רבי יהודה אומר עוביו של רקיע אחד מעשרה ביום תדע כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות ומעלות השחר עד הגין החמה ארבעת מילין משקיעת החמה ועד צאת הכוכבים ארבעת מילין נמצא עוביו של רקיע אחד מעשרה ביום תיובתא דרבא דעולא תיובתא לימא תיהו תיובתא דר' יוחנן אמר לך אנא בימא הוא דאמרי ורבנן הוא דקא טעו דקא חשבן דקדמא וחשובא לימא תיהו תיובתא דרבי חנינא לא יואיצו שאני ת"ש מצירים ה' ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה ומצירים אחד מששים בכוש וכוש אחד מששים בעולם ועולם אחד מששים בגן וגן אחד מששים בעדן ועדן אחד מששים בגיהנם נמצא כל העולם כולו בכיוסו קדירה לגיהנם תיובתא תא שמע דתנא רבי אליהו רבי נתן אומר (ב) כל הישוע כולו תחת כוכב

רב יהודה אין שומטין עליו דלא דמי לטמא אלא זיאה בעלמא ור' עקיבא מדמי דרך רחוקה שאינו יכול ליכנס בשעת אכילה לעלמא ומיימי פאיר רואה כהא דלא אמרי כרבי יוחנן משקיעת החמה מליסקופת עורה ולמון ומסברי אית לן לממר כל שאינו יכול ליכנס בשעת אכילה דהואיל וטהור הוא אין לו לדמוות אס יכול ליכנס בשעת אכילה: רבי יהודה אומר משקיעת החמה עד צאת הכוכבים ארבע מילין.

קשה לר"מ דכסוף כמה מליקין (שבת דף 77:) אמר ר' יוחנן ב"ר שמשת מששקע החמה לו זמן מפני מורח מאלדין דברי ר"י ומק"ש האס דבין השמשות דר"י תלת ריבוי מיל והכא קאמר ר"י גופיה ארבעה מילין וי"ל דהכא קאמר מתחלת שקיעה דהיינו משעת שמתחלת החמה ליכנס בעובי הרקיע עד הלילה הוי ד' מילין והתם קאמר מסוף שקיעתה:

כל הישוב כולו תחת כוכב אחד עומד. רבי פליגא ביה דלמר דעלמא כל העולם כולו שלים ימים שלים מדברות שלים ישוב דל"כ לא היה להיות דנקיע אלף שלשה כוכבים ואפילו אס נאמר דאין ס' אוקיעוס ככלל שלים ימים וקיימו כל הכוכבים כנגד ס' אוקיעוס מ"מ פליג דלמרי

לקמן מן הארץ עד לרקיע ה' מאות שנה ונמס' תמיד (דף 93:) משמע דמזרח למערב כמו מן השמים לארץ ואי כל הישוע תחת כוכב א' עומד א"כ אורך העולם כמה אלפים שנה שהי אין מספר לכוכבים וגם משכון של ה' מאות שנה פליג אחשנן דכוס אחד מס' בעולם:

אחד יושב תדע שהרי אדם נותן עינו בכוכב אחד הולך למורה עומד כנגדו לארבע רוחות העולם עומד כנגדו מכלל דכל הישוב כולו תחת כוכב אחד וישב תיובתא ת"ש עגלה בצפון ועקרב בדרום וכל הישוב כולו אינו יושב אלא בין עגלה לעקרב וכל הישוב כולו אינו היה אלא שעה אחת ביום שאין כמה נכנסת לישוב אלא שעה אחת ביום שעה אחת כמה במזרח ובשבע כמה במערב חצי שש וחצי שבע כמה עומדת בראש כל אדם תיובתא ת"ש דאמר ר"י יוחנן בן זבאי מה תשובה השיבתו בת קול לאותו רשע בשעה שאמר יאעלה על מבתי עב ארמה לעליון יצתה בת קול ואמרה לו רשע לו רשע בן רשע

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

עין משפט
נר מצוה

א נמי מ"ו מהלך ק"פ
ב כ"ו מ"י ס"ה מהלכת
ק"פ הלכה ט:

רבינו חננאל (ובש"ן ארם, ב"ר מנצח על הארץ) ומהלכת כיוס כולו מרחק למערב, וכן שקיעת מהלכת כעבוי של רקיע וכשנצא מעובי הרקיע כולו מיד הכוכבים נראין, כיון שראו רבה כי למהלך החמה כיוס כולו מן המזרח למערב לרבר ר' יוחנן עשר פרסאות, ובכלל מה שההלכת החמה כעבוי של רקיע בכור ובערב, נמצא עבוי של רקיע כפי הלוחי מקצה הרקיע ועד קצוה שלשים (פרסה) מילין, וכעבוי של רקיע חמשה מילין שהן כפי מרח מהלך החמה מרח החמה עד צאתה, חלק מששה כשתחלקם שתוחם חמשה, והוא מהלך החמה כעבוי הרקיע, וכיון שהיוהו כיוס במרא כי הגולגול כולו ששה אלפים פרסאות, אמר ר"מ עבוי של רקיע מהלכת בו החמה מעלות השחר ועד שתוך החמה אלפא פרסי, שהיא שתוח מהלכו של עולם, וכן בערב משתקע החמה עד צאת הכוכבים ואע"פ שהחמיוס ככוכבים שבוטן הוא מדברים דברים הככב"ש, לא משנתקן להו, אלא אנו מוהרין דברי רבותינו כהקנה ולא לחוש לרברי וזולתם, ואמתנין עליה מאה דהניא עביה של רקיע ארבעה מיל, דהניא ר' יהודה אומר כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, מעלות השחר עד הגין החמה ארבעת מילין שהן פרסה, ונמסות, משתשקע החמה ועד צאת הכוכבים, כי נמצאה הא מתנייה תיובתא לעולא דאמר מהלך החמה ביום מן המזרח למערב שלשים מיל ומתני דא שמונה פרסאות שהן שנים ושלשים מיל, ותיובתא דרביה בתריה, תדע דעגלה דהא תרייהו מרחן שוה במהלך החמה ביום שלשים מיל, ותיובתא אחתיהו דרבי דאמר עבוי של רקיע כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר אלא כמה מהלך אדם בינוני ביום עשר פרסאות, זה שאמר ר' יוחנן כלבו, באו רבה ועולא ואמרו מרדעם חמשה מילין מעלות השחר מילין מעלות השחר ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא

אמר רבה ברעוה מהם חמשה מילין מעלות השחר עד הגין החמה ומתן חמשה מילין משתשקע חמשה מילין מעלות השחר עד הגין החמה ארבעה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן כשעור מהלך אדם חמשה מילין, ומתני דאמר רבי ר' יוחנן שהיא ארבעה מילין, ואתן למימר לימא תהויה הא מיתבא תיובתא נמי לר' יוחנן ושנינו לא, לר' יוחנן לא היה תיובתא, דהוא לא